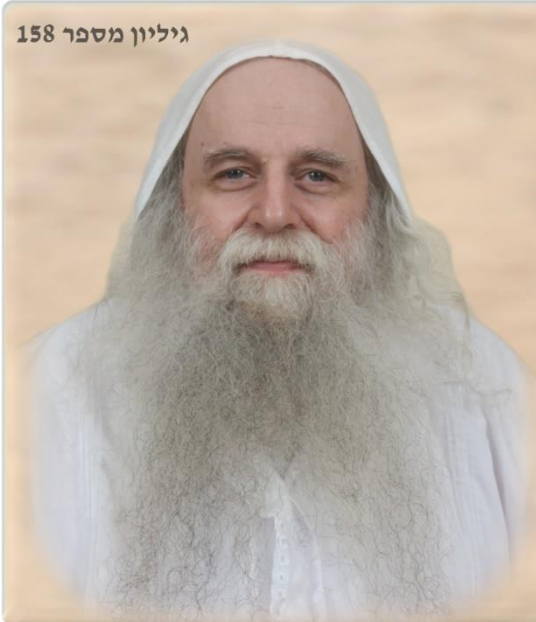

ותן חלקנו בתורתך

מאת כ"ק האדמו"ר מרחלין שליט"א

שיחת התעמקות על פי דרך עץ החיים
פרשת מטות מסעי תשפ"ג

סרקו להורדה

בהוצאת: אוריאל יעוץ ופתרונות בע"מ
יפה רום 40 ירושלים ת"י
קבלת קהל בתיאום מראש בטל' 02-6520002
www.rachlin.org.il

לקבלת הגיליון למייל: rachlin@rachlin.org.il

© כל הזכויות שמורות לכ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א

הערה: מאמר זה הינו תמלול של שיעור בפרשת השבוע שהעביר כ"ק האדמו"ר שליט"א.
לא הוכנסו שינויים על מנת לשמר את הסגנון המקורי.

פרשת מטות מסעי תשפ"ג – הסדר האלקי

אז אותן הנשמות שנבחרו להיות ראשי המטות, זה כי זה התפקיד שלהם, זה שרש נשמתם, זה הגלגול שלהם, זה התפקיד שלהם, לכך הם באו לעולם הזה. כך זה לא רק ראשי המטות. ככה זה כל אחד מאתנו, כל אדם. לכל בריה יש את התפקיד המדויק שלה. אלא מה? שאנחנו לא יודעים את תפקידנו כל כך באופן ספציפי, כי זה סוד. "סוד ה' ליראיו". רק אם משמים מגלים, אדם יודע. ואם לא מגלים לו, הוא לא יודע, אחרי מאה ועשרים שנה יגלו לו.

אז זה הענין שצריך למנות ראשי מטות – שיהיה סדר, שתהיה היררכיה גם, ראש-תוך-סוף, וקומה, כמו קומה של אדם: ראש, תוך, סוף. מהטבור ולמטה זה הסוף. כל דבר מדויק. העולם מדויק. המצוות מדויקות. האמונה מדויקת. הציוויים מדויקים. השכר ועונש מדויק. המשפט של ה' יתברך מדויק, "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים", כי יש לנו בחירה חפשית ואחריות אישית. זו הקדמה.

הקדמה שניה: יש ערכים מהתורה. כל הערכים מהתורה הם ערכים של ה' יתברך, כי התורה היא רצונו יתברך. ויש ערכים שאנשים המציאו – כל מיני ערכים, כל מיני ענינים, חלקם נחמדים, טובים, חלקם נוראים, חלקם באמצע... תלוי על מה מדובר. אז מי שירא שמים, מאמין בתורה – יש לו את כל הסדר הנכון לפי תורתנו הקדושה, והוא צריך לקיים אותה. התורה לא משתנה, בכל דור ודור, אם זה בגילוי פנים ואם זה בהסתר פנים, אם זה בהסתר שבתוך הסתר, כמו שאנחנו עכשיו בדור היתום הזה, שהוא הדור האחרון שבאחרון. בעזרת ה' יבוא משיח ויציל אותנו ויאיר לנו.

ערב טוב! שבוע טוב, מה שלומכם? בשם ה' נעשה ונצלח. יש הרבה נושאים, אנחנו לא נוכל לדבר על הכל. מה שנוכל...

כן, אז ענין המטות "ראשי המטות", שה' ממנה את ראשי המטות: מה זה משנה מי ראשי המטות? מה זה משנה מי כל שבט? למה צריך את כל זה? "לאלקים פְּתָרָיִים"... אם ה' יתברך ככה ברא את העולם וככה מנהל אותו – הוא יודע מה נכון מה טוב, מה מדויק. אנחנו לא יודעים שום דבר. באופן כללי, בעולם התוהו היה תוהו, בעולם התיקון יש תיקון, תיקון שכולל שלושה קוים – קו ימין, קו שמאל, קו אמצעי – וחמישה פרצופים: אריך, אבא, אמא, ז"א ונוק', אפשר להגיד שגם עתיק: עתיק, אריך, אבא, אמא, ז"א ונוק', ועשר ספירות. הכל מסודר.

בעולם התוהו לא היה שיתוף פעולה, כל כלי משך אור לעצמו ואמר "אנא אמלודך", כל ספירה אמרה "אנא אמלודך". וזה גרם לשבירת הכלים ולצמיחת הרע. משם בא הרע. כל אלה מושגים פשוטים בקבלה. מי שרוצה להבין יותר, שיקרא את הספר שלנו 'רומח פינחס' – אפשר להזמין אותו חנם בטלפון וגם להוריד אותו מהאתר – ויהיה לו את כל המושגים של הקבלה על כף ידו, בקלי קלות, בעזרת ה'.

אז בעולם התיקון הכל זה בסדר, הכל סדר, סדר, חוק, הכל מדויק. זו תוצאה של הצמצום. ה' יתברך ברא את העולם על ידי צמצום דוקא. ואין האור ניכר אלא מתוך הכלי. אם אין כלי, האור לא מושג. ולכן יש מצוות מדויקות, בכל פרטי הפרטים הכל צריך להיות מדויק.

ומשה רבינו, נאמר לו שאחרי שהוא ילחם במדין, הוא יסתלק מהעולם – מסיים את התפקיד שלו. אומר רש"י שהוא שמח, הוא לא עיכב. ההפך, הוא זרז את העם לנקום את נקמת ה' במדין.

אז קודם כל זה מנהיג אמתי, רועה נאמן, שהוא דואג לעם ישראל. עם ישראל בראש, לא המנהיג בראש. המנהיג הוא עבד של עם הקודש. הוא שליח של ה'. בכלל, להיות נביא זה דבר קשה ביותר, וגדול הנביאים – אי אפשר לתאר בכלל. מצד אחד, הנביא כדי לזכות להיות נביא צריך לעשות עבודה של כל החיים, של התקדשות, הטהרות, דבקות, התקשרות, לימוד וקיום התורה והמצוות, לעמוד בהרבה מאד נסיונות בכל המישורים ולזכות לדרך הזו שפותחת את הצינורות הרוחניים, לזכות לנבואה. אחרי כל זה – נביא שכובש את נבואתו חייב מיתה.

מצד אחד, הנביא זה הבן אדם הכי קרוב לה' יתברך, כי ה' יתברך רואה בו שליח נאמן וקדוש לתווך בין מה שה' אומר לבין העם. מצד שני, אוי ואבוי לו אם הוא כובש את נבואתו, אם הוא לא מבצע את מה שאומרים לו. הוא חייב לבצע מה שאומרים לו. אנחנו רואים את יונה הנביא, שניסה 'להתחמק' כמו שאומרים, כי הוא דאג לעם ישראל דוקא – הוא נענש שה' יתברך התגלה אליו פעמיים ולא יותר. אבל מצד שני, הוא זכה להיות לעתיד לבוא משיח בן יוסף. אבל בכל זאת, ה' יתברך מדקדק עם חסידיו כחוט השערה.

אז הנביא זוכה לקרבתו, אבל שלא יחשוב שהוא זוכה לקרבתו של ה' בשביל להתפנק. לא, הוא זוכה כדי להיות חייל של ה', שליח של ה', לתת דוגמא לעם ישראל. אוי ואבוי אם הוא עושה משהו לא לשם שמים, לא נקי, לא זך, אוי ואבוי לו! כמה שהיה גבוה – ככה הוא מתרסק. כך אומר הרמח"ל הקדוש, שירבעם בן נבט עמד להיות משיח, אבל בגלל גסות הרוח שהיתה בו הוא נכשל ונפל. ואנחנו הקטנים אומרים: 'מתי זה התחיל?'

זה התחיל כשהוא התחיל לחשוש שאם עם ישראל יעלו עליה לרגל בבית המקדש בירושלים, והוא יעמוד – כי אסור לו לשבת בעזרה, כי רק למי שמבית דוד, מלכי בית דוד, מותר לשבת, והוא יצטרך לעמוד ורחבעם המלך ישב – אז יגידו 'זה המלך, והוא העבד', כי הוא עומד, ואז ירצו להרוג אותו. ואז מכל הסיפור הזה, איך אומרים היום, 'מכל הסרט הזה' שהוא נכנס אליו, הוא מנע מעם ישראל לעלות עליה לרגל לבית המקדש.

שם היתה הנפילה שלו, שהוא דאג לעצמו ולא דאג לעם ישראל. אחר כך כבר היה הענין של העגלים וכן הלאה. ה' ירחם וישמור על מנהיגי ישראל, שזה הדבר הכי קשה בעולם – להיות מנהיג של ישראל,

ככל שאנחנו יורדים יותר, הדורות, ככה החושך מתרבה, במיוחד לפני ביאת משיח, "החֲשֵׁךְ יכסה ארץ" ושער הנו"ן של הטומאה מתפשט, שזה הכפירה והאפיקרוסות והמינות. דברים קשים. וזה לא פשוט ליראי שמים. ככל שאנחנו יורדים הערכים והמושגים של התורה פחות מובנים לדור, לדור החדש, לדור הנוולד. לא רק שהם פחות מובנים, האנשים המציאו כל כך הרבה חוקים ומשפטים וערכים משלהם, שהרבה פעמים – בכונה טובה, אני מתכוון – אבל הרבה פעמים זה סותר את החוקים של התורה ואת הערכים של התורה.

אז אדם שאין לו יראת שמים, או שהוא לא למד תורה, או תינוק שנשבה בדעות הכוזבות, כשהוא קורא את הפרשה – הוא לא תמיד מסכים, לא תמיד נראה לו, כן נראה לו, לא נראה לו... אנחנו בעד קדמה, הכל טוב ויפה, אפילו השכלה, כל עוד שזה לא סותר את התורה. אם זה סותר את התורה, אנחנו הולכים על פי התורה – כי תאוריות יש הרבה, היום אומרים ככה, מחר אומרים הפוך, בדור הזה חושבים שהדבר הטוב זה ככה, בדור אחרי זה אומרים הפוך, אז זה דברים שאנשים עושים, הם לא נצחיים – התורה נצחית. לכן אנחנו הולכים באמונה פשוטה ותמימה, נדבקים בה' ובמשה עבדו ובתורתו. זו מין הקדמה כזו.

ואנחנו הקטנים ב'דרך עץ החיים' מנסים להסביר, להאיר, לגשר, להנגיש, כדי שבני דורנו שלא זכו יזכו, יכירו את התורה. היות שהרקע שלנו זה פנימיות התורה, אז בדרך כלל אנחנו גם משתמשים במושגים של פנימיות התורה, שבאים להסביר את הכללים של הנהגתו יתברך ולא רק פרט כזה או פרט אחר.

אז אנחנו רואים שיש חוק וסדר בתורה, על פי התורה. ולכן יש את ההיררכיה, הדרגתיות, תפקידים וכל הענינים האלה.

אוקיי. אנחנו רואים בפרשה שמשה רבינו צָנָה על ידי ה' לנקום את נקמת ה' במדין. אתם זוכרים שבלעם נתן את העצה להפקיר את בנות מדין כדי להחטיא את ישראל. ויש כלל: 'גדול המחטיאו מההורגו'. ובאמת אחרי שהחטיאו את ישראל גם נהרגו במגפה עשרים וארבעה אלף. אז זה לא נשאר רק ב'להחטיא', בסוף גם מתו. אומר רש"י שכתוב "נקמת ה' במדין", לא נקמת ישראל מה זה אומר? – שכל מי שפוגע בעם ישראל כאילו פוגע בה'.

רש"י הוא פלאי, באמת. זכותו יגן עלינו. תמיד בכמה מלים הוא מביא עולמות שלמים, אין לנו בכלל תפיסה והשגה, אבל מה שאפשר להבין... אז לכן הציווי הזה של לנקום, זה בגלל שמדין החטיאו את ישראל.

מכל הבחינות, בגלל האחריות כמו שתארנו, האחריות הרוחנית לא הגשמית בלבד. הכל מפחיד מאד מאד, בניו של מקום יתברך.

אז הנה, משה רבינו כאן הוא שמח, אומר רש"י שהוא שמח ללכת לנקום את נקמת ה' במדין למרות שהוא ידע שהוא יסתלק. כמובן, יש את המדרשים האחרים שמספרים על משה רבינו – "ואתחנן", התפלל ואתחנן תפילות, שלא רצה להסתלק, רצה להיכנס לארץ ישראל. אבל זה כי הוא רצה להביא את הגאולה, זה לא רק בשביל שהוא לא רצה להסתלק מהעולם. הוא חשב שאולי הוא יוכל כבר לתקן את כל העניינים, לקיים מצוות שתלויות בארץ ולתקן את הכל. אבל בגלל מי מריבה הוא לא זכה, והעולם כמנהגו נוהג... אז זה מה שרצינו להגיד כאן.

בענין המלחמה, המלחמה במדין, יש באמת תאורים מופלאים מאד מאד איך המכשפים של מדין, על ידי כישוף התחילו לטוס באויר, היה להם 'חיל אויר'... אבל הקדושה היא חזקה יותר מהכישוף. על ידי הציץ שהיה על מצח הכהן הגדול – הציץ הוריד אותם, ביטל את הכישוף. וגם את בלעם הגדול "הרגו פְּחָרְבִי". לא עזר לו שום דבר, כל כחות הטומאה שלו וכל הכישופים שלו – שגם הכישופים וכחות הטומאה, זה גם כן מה' יתברך, שה' יתברך נתן את זה למכשפים כדי שתהיה בחירה חפשית: מי ילך אחרי נביאי ה' האמתיים, ומי ילך אחרי הכישופים רחמנא לצלן.

אז המלחמה היתה מלחמה גם גשמית וגם רוחנית. מופלא מאד! כנראה ככה יהיה, אם יהיה, גוג ומגוג, כנראה זה יהיה גם ככה, שה' יתברך והמשיח ילחמו נגד שונאי ישראל, ויגמרו את התיקון של העולם. ה' יעזור וירחם עלינו ועל כל עמו ישראל.

והענין של השבטים, שבט ראובן ושבט גד וחצי שבט מנשה, שבאו לפני משה רבינו עם בקשה 'פרקטית' נקרא לזה ככה. הם ראו שיש להם הרבה צאן ובקר, ועבר הירדן זה מקום מתאים לגדל צאן ובקר. הם ביקשו להישאר שמה. במקום לקבל את חלקם בארץ ישראל מהצד הזה של הירדן, הם רצו את הצד השני. ולא רק זה, אומר רש"י שהם הקדימו את הדאגה לצאן מאשר לילדים ולנשים שלהם. זאת אומרת, היה פה איזה שהוא, נקרא לזה, 'פספוס' בערכים הרוחניים.

משה רבינו נבהל, חשב שהם באים עוד פעם לעשות את חטא המרגלים. חטא המרגלים הוא מורכב מכמה עניינים: דבר ראשון, שהם הוציאו דיבת הארץ, "ארץ אֶקְלֶת יושביה" וכל זה, ודבר אחר – שהם החלישו את עם ישראל, הפחידו את עם ישראל, שלא ירצו לבוא ולכבוש את הארץ. אז כאן משה רבינו אמר, במלים שלי, 'עוד פעם אתם באים עם

אותו סיפור? לא מספיק מה שארבעים שנה נענשנו במדבר? גם אתם לא רוצים לעבור את הירדן ולהילחם ולכבוש את הארץ?! אמרו לו: 'לא! חס וחלילה! אנחנו נהיה 'חיל חלוץ'. אנחנו הראשונים. עד שלא נסיים לכבוש ולהנחיל את הארץ לכל עם ישראל אנחנו לא נחזור לנחלה שלנו בעבר הירדן. והדבר התקבל משמים. תשמעו טוב – הדבר התקבל. ובאמת הם קיימו את זה. הם עברו ראשונים, והם נלחמו, ורק אחר כך חזרו. אבל אומרים חכמינו שהם נענשו, וכשהגיע הזמן להגלות את ישראל מארצו, הם הראשונים שהגלו אותם.

עכשיו יש כאן שאלה עקרונית, עמוקה. אולי נצליח להתמודד איתה, אולי לא. אבל כדאי לשאול, ה' יעזור וירחם עלינו: כמה פעמים היו 'יזמות', כמה קוראים לזה היום, 'יזמות' אנושיות' שבקשו מה' לשנות משהו ממה שהוא ציוה או ממה שהוא רצה?

נתחיל באדם הראשון, שהוא חשב לאכול מעץ הדעת לשם שמים, ואנחנו יודעים איך זה נגמר. במצרים: בענין של לא לגייר את הערב רב, שה' לא היה מעוניין, ומשה רבינו גייר אותם, ולהציל את מיכה, שהיה תינוק שהדביקו אותו בתור לבנה ומשה רבינו ריחם, וה' אמר לו שאלה רשעים, לא כדאי לו להציל אותם, הוא הציל אותם – אחר כך היה את כל העבודה זרה של מיכה וכל הסיפור, זאת אומרת שהיה מכשול לעם ישראל.

וככה בכל פעם. שלא נדבר על קרח, שהיו לו תלונות, או דתן ואבירם, הפך רצון ה' – איך זה נגמר? העצה אפילו של יתרו, שנתן עצה טובה מבחינתו – אבל שבסוף זה גם גרם למשה רבינו שכשהביאו אליו את "הַדָּבָר הַגָּדֹל" הוא לא זכר. וכן הלאה.

"רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם". אמרו על זה חכמים, "רצון יראיו יעשה" – ה' יתברך עושה את הרצון של יראיו, אבל אחר כך כשהם צועקים בגלל שמה שביקשו לא היה נכון, אז ה' מושיע אותם. אז גם כאן הם מיהרו מאד, השבטים האלה, ראובן גד חצי שבט המנשה, לקבוע שהמקום שמה מתאים להם, כאילו ה' ראו את ההשגחה, וואו!

אנשים אומרים היום לפעמים, מישהו בא ואומר: 'וואו, היתה לי השגחה!' ואתה שומע את זה, אתה אומר: 'וואו, איזו השגחה? זה הכל מהיצר הרע...! אבל אדם צובע לו את זה כהשגחה, 'היה לי נס. היה לי פה, היה לי שם...! כל אחד מפרש את זה לפי הנגיעה שיש לו, רחמנא לצלן – לא כל אחד, אבל יש כאלה, כי אדם קרוב אצל עצמו.

אז 'וואו', הם ראו את האדמה שמתאימה להם... במיוחד כשמדובר בעניינים גשמיים, בעניינים שאדם נגוע בהם – כמו שאמרו חכמים שבמצוות שיש בהן

את השכל שלו ואת הרצון שלו ואת האינטרס שלו נגד רצון ה' יתברך.

הרמח"ל הקדוש אומר שבענין 'עבירה לשמה', איפה שיש לבן אדם עונג, יוצא לו מזה משהו, במלים שלנו, ובמיוחד בענינים של צניעות – לא לעשות עבירה לשמה! עבירה לשמה, כתוב "גדולה עבירה לשמה ממצוה שלא לשמה". הכי טוב לעשות מצוה לשמה! ולא לעשות שום עבירה, ולא להיות חכמולוגים! כי אנחנו כלום. בן אדם הוא כלום. עוד בזמן של גילוי פנים! עוד בזמן שמה רבינו נמצא! זה מופלא הדבר הזה, קשה לתפוס. מה נגיד אנחנו 'אזובי הקיר' בדור שלנו?

ה' ירחם עלינו שנדבק באבא שבשמים ובתורתו, ונשמור כראוי.

ובא לציון גואל במהרה ברחמים!

לחיים! לחיים! לחיים!

להתחזק ביראת שמים!

לחיים! לחיים! לחיים!

שבת שלום ומבורכת לכל בית ישראל.

'חסרון כיס' צריך לזרז יותר. אז הנה, הם חשבו איך אומרים? ש'הכפפה בדיוק מתאימה ליד!' ככה באו בעצם להגיד למשה רבינו. 'איזה יופי של מקום!' – רגע. עוד לא נכנסתם לארץ ישראל. אולי תראו בארץ ישראל אדמות יותר טובות?! מה, חסר מקום? אה, אבל זה ארץ הצבי – הארץ נמתחת לפי הצורך של עם ישראל, ככה כתוב. אז למה כבר לקבוע שאין מקום ופה הכי טוב וזהו?

"בא לְטָהֵר – מסייעין אותו. בא לְטָמֵא – פותחין לו". אז כמובן על פי הקבלה יש לזה הסבר למה שנים וחצי השבטים האלה לא היו צריכים להכנס לארץ. אבל אנחנו הולכים לפי הפשט, לפי מפת הקרב, לפי 'דרך עץ החיים'. אם ה' רצה שעם ישראל כולו יהיה בתוך הארץ מהירדן מערבה, אז איך באים ומחפשים פתרון אחר?! "לְאַלְקִים פְּתַרְנִים" ... "רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם".

לפעמים ה' אומר 'אני נותן להם פתח לטעות'. כך היה עם המרגלים, למרות שהיו גדולי עליון, גדולי ישראל. ה' ישמרנו. ולכן שלא ימהר הבן אדם להפעיל

מתוך נפשי – החיפוש

מאת כ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א

כ"ב תמוז תשפ"ג

טז. תבונה פירושה זהירות.

יז. זהירות פירושה יראת שמים!

יח. האם הכל ברור? לא. אבל הכל יתברר בס"ד.

יט. הנפש הוגה ללא הפסקה – היא לועסת את המציאות.

כ. ההגות היא הרצון לקרבת האלקים.

כא. קרבת האלקים היא מטרת הבריאה.

כב. התיקון מביא לקרבת האלקים!

כג. קרבת האלקים גורמת לבסוף להתגלות האלקים – בנפשך ובעולם.

כד. קרבת האלקים היא ודאות.

כה. העולם הוא אמצעי להשגת קרבת האלקים!

כו. אתה מפחד? – גם אני!

א. חוסר שקט פירושו חיפוש!

ב. חיפוש פירושו ברור.

ג. ברור פירושו אמת.

ד. אמת פירושה אחריות.

ה. אחריות פירושה התגברות.

ו. התגברות פירושה הבנה ותפילה.

ז. תפילה פירושה – התקשרות.

ח. התקשרות פירושה – סיכוי.

ט. סיכוי פירושו תקוה.

י. תקוה פירושה אמונה.

יא. אמונה פירושה תמימות.

יב. תמימות פירושה – טוהר!

יג. טוהר פירושו סייג.

יד. סייג פירושו ויתור.

טו. ויתור פירושו – תבונה.

לחיים! לחיים! לחיים! לשמוח בעבודתו ית'!